

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast „Výchova a vzdělávání“

Diplomandka: Martina Povolná

Vedoucí práce: PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 61 stran + bibliografie a přílohy, celkem 74 stran

Bakalářská práce Martiny Povolné je založena na aplikovaném jazykovědném výzkumu odborné terminologie. Jejím cílem bylo vyexcerpovat odborné francouzské termíny zvoleného sémantického pole, analyzovat jejich gramatickou strukturu a ověřovat kvalitu jejich překladů do češtiny.

Pro svůj výzkum si autorka vybrala 28 evropských legislativních textů z oblasti „Výchova a vzdělávání“ (kapitola rejstříku Eur-lex s kódem 16.30) o celkovém rozsahu cca 290 normostran ve francouzské a 230 normostran v české verzi (s. 16).

V úvodní kapitole (s. 9-15) diplomandka představuje a srovnává šest terminologických databází pojmů evropského práva, které nalezla v elektronické podobě. Oceňuji, že se autorka neomezila jen na informace již publikované v sekundárních pramenech, ale doplnila je mj. i vlastními dotazy na spravující instituce, takže v závěru (tab. s. 15) mohla nabídnout přehledné srovnání databází podle několika parametrů (rok vzniku, rozsah, počet jazyků, způsob vyhledávání, četnost aktualizace). Určitou pochybnost mám o tom, nakolik parametr „rozsah databáze“ zohledňuje (či nezohledňuje) počet jazyků: obsahuje-li např. IATE cca 9×10^6 termínů, je to počet termínů v každém z 23 jazyků, nebo součet pro všechny jazyky? V některých pasážích má text příliš subjektivní optiku, např. *snažila jsem se k nim [jednotlivým databázím] přistupovat jako obyčejný člověk* (s. 14) – co míní autorka *obyčejným člověkem*? Můžeme se oprávněně domnívat, že drtivá většina občanů EU neměla nikdy důvod tyto specializované databáze pro překladatele použít.

Pro analytickou část práce našla diplomandka ve svém korpusu 27 klíčových slov, k nimž dohledala 126 kolokací. Výběr je proveden adekvátně, chybí však strukturální analýza kolokací a reflexe jejich terminologické (resp. neterminologické) povahy.

V analýze kvality překladů konstatuje diplomandka vysoké procento neadekvátních (14%), resp. nepřesných (5%) variant na systémové rovině. Zde je třeba ocenit, že se pokusila toto číslo objasnit frekvenční analýzou jednotlivých českých variant problematických kolokací a došla k závěru (s. 57-59), že „neadekvátní“ varianty jsou z frekvenčního hlediska ojedinělé.

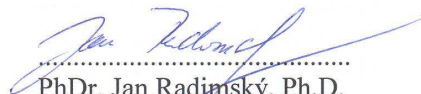
Určité výhrady je však třeba vyslovit k samotnému způsobu hodnocení kolokací. Diplomandka by měla zohlednit, že velký počet zvolených kolokací nemá výrazně terminologickou povahu, a proto na ně nelze uplatňovat stejná kritéria jako na termíny. Dále by měly být ve větší míře zohledněny standardní překladatelské postupy (např.: *mobilita jednotlivých učitelů*, s. 55; *bénéficiaire – stipendista*, s. 32). Zvláště obezřetně je třeba hodnotit případy, kdy právní předpis sám definuje určitý pojem, např. pojem *vysoká škola* (s. 45). Zde diplomandka argumentuje český zákonem o vysokých školách 111/1998 Sb., který má terminologicky odlišovat vysoké školy a univerzity; z §2 tohoto zákona však vyplývá, že *vysoká škola* je v českém právu generickým pojmem pro VŠ univerzitního i neuniverzitního

typu, takže daný překlad je adekvátní. Po vyloučení těchto problematických případů by počet kolokací hodnocených jako neadekvátně přeložené výrazně poklesl.

Po formální stránce splňuje předkládaná práce všechny potřebné náležitosti.

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím jako velmi dobrou.

PhDr. Jan Radimský, Ph.D.
(vedoucí BR)

V Českém Krumlově, dne 3. června 2009